

אוגוסט 2009

עקרונות להסדר העסקתם של מהגרי עבודה בישראל

הבעיות המרכזיות בהסדרים שלפיהם מועסקים מהגרות מהגרי עבודה בישראל הן היעדרה המוחלט של מדיניות הגירה לטווח הארוך, השחיתות המאפיינת את הליך הבאתם של מהגרי העבודה לישראל ונורמות ההעסקה הפסולות שהשתרשו בענפים בהם הם מועסקים

ההמלצות העיקריות לרפורמה בתחום הן אלה:

1. על ישראל להתקשר בהסכמים בינלאומיים עם מדינות המוצא של מהגרי העבודה על-מנת להבטיח הגנה על העובדים הן בשלב הגיוס וההגעה לישראל והן בשלבי היציאה ממנה.
2. המכסות להעסקת מהגרי עבודה צריכות להיקבע על-פי מדדי שוק מקובלים, כנהוג בכל המדינות המתוקנות, ולא על-פי לחצים פוליטיים ושתדלנות של גורמים מעוניינים.
3. על גיוס העובדים ומיונם במדינות המוצא להיעשות על-ידי גורמים מדינתיים, או על-ידי גורמים בינלאומיים – אך לא על-ידי גופים למטרות רווח.
4. יש לחדול ממדיניות הכבילה למעסיק על כל ביטוייה, הכורכת בין חוקיות שהייתו של מהגר העבודה בישראל לבין עבודה עבור מעסיק ספציפי, באופן שהתפטרות, פיטורין או פטירת המעסיק מביאים לפקיעת מעמדו של מהגר העבודה. יש להבטיח כי מהגרי עבודה יוכלו לעבור בחופשיות וללא תנאי או מגבלה בין מעסיקים, ובכל עת.
5. יש להשוות בין תנאי העסקתם של מהגרי עבודה לאלה של עובדים ישראלים – לא באמצעות הטלת אגרות והיטלים, אלא באמצעות אכיפה ממשלתית אפקטיבית של חוקי העבודה – באופן שימנע אפליה וישפר נורמות העסקה ותשלום, הפוגעות גם בישראלים המעוניינים להשתלב בענפים כמו סיעוד, חקלאות או בניין.
6. יש להכיר בזכות למשפחה של מהגרי עבודה, ולבטל את המדיניות המטילה עליהם סנקציות בגין מימושה. מהגרי עבודה אינם כלי עבודה, כי אם בני אדם עם מכלול של צרכים אנושיים: משפחתיים וחברתיים. מדיניות האוסרת על מהגרי עבודה לחיות עם משפחותיהם או להביא ילדים לעולם היא פסולה ובלתי מוסרית.
7. מי שהמדינה ראתה לנכון לאפשר לו לשהות בתחומה באופן חוקי לאורך זמן, אין המדינה יכולה למנוע ממנו גישה לתושבות ולאזרחות, ככל שישיראל הפכה למרכז חייו בפועל. התרומה של אדם לכלכלת המדינה מקנה לו זכות להשתלב גם במרקם האזרחי שלה. על ישראל להסדיר בחקיקה גם את זכותם למעמד של ילדים שגדלו בישראל, השתלבו במערכת החינוך הישראלית, ועקירתם מישראל הינה בבחינת הגלייה תרבותית.

האגודה לזכויות האזרח בישראל, רח' נחלת בנימין 75, ת"א 65154, טלפון: 03-5608185, פקס: 03-5608165

התכנית למשפט ורווחה, הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת ת"א, טלפון: 03-6405235, פקס: 03-6407422

מוקד סיוע לעובדים זרים רח' נחלת בנימין 75, ת"א 65154, טלפון: 03-5602530, פקס: 03-5605175

רופאים לזכויות אדם, רח' דרור 9, יפו 68135, טלפון: 03-6783718, פקס: 03-6873029

קו לעובד, רח' י"ל פרץ 17, ת"א 61022, טלפון: 03-6883766, פקס: 03-6883537

מרכז אדוה, ת"ד 36529, ת"א 61364, טלפון: 03-5608871, פקס: 03-5602205